

Cercetarea fostului universitar sucevean a avut în vedere și o statistică referitoare la originea vocabularului operei poetice a lui O. Goga, din care extragem doar rezultatul, raportat la nivelul cuvintelor-text. Așadar, ponderea elementelor latinești moștenite ajunge la 68,67%, cele create pe teritoriul limbii române ocupă locul al doilea, cu 16,38%, după care urmează cele de origine slavă, cu 11,07%.

Un dicționar este întotdeauna o întreprindere impresionantă, iar profesorul Gh. Moldoveanu s-a întrecut pe sine. S-a oprit poate dintr-o afinitate sufletească asupra unui poet care a vibrat permanent ca o strună de vioară la ideea de țară și neam și a reușit să creeze nu numai un monument lingvistic, ci și unul de înaltă reverberație patriotică. Parcurgând paginile *Dicționarului...*, lectorul nu

poate decît să rămînă uimit de exemplificarea pînă la epuizare a cuvintelor-text, o bogăție extrem de utilă celor care se vor apleca de acum încolo să studieze opera poetului „pătimirii noastre”. Încheiem această prezentare cu o concluzie aparținînd cercetătorului care nu mai e a unui lingvist, ci a unui veritabil critic literar: *Păstrînd registrul unei vorbiri în aparență simple, poetul de la Rășinari găsește modalități pentru evitarea monotoniei și crearea armoniei dintre expresia și ideea poetică, probînd că efectul poetic nu este dat de inventarul cuvintelor răsunătoare, ci de măiestria combinării cuvintelor, a acelor cuvinte care sunt capabile să-l conducă pe cititor spre efectul scontat pe calea cea mai directă, cu cea mai mare economie posibilă de cuvinte.*

Lucian IONIȚĂ

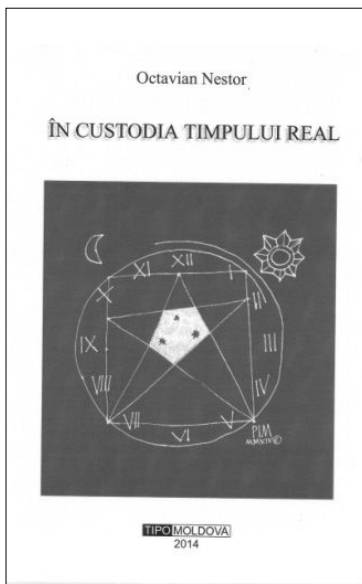
OCTAVIAN NESTOR – ÎN CUSTODIA TIMPULUI REAL

Noua carte a lui Octavian Nestor, după precedentul volum: *Sublimarea sinelui* – apărut de asemenea la Editura Tipo Moldova din Iași – intitulată *În custodia timpului real*, cu subtitlul „trilogie lirică”, cu o *Prefață* semnată de poetul Ion Cozmei, avînd grafica și copertele realizate de maestrul Mihai Pînzaru PIM, este, în ceea ce ne privește, o confirmare deplină a maturității unei voci poetice distincte, care ne propune un adevărat ospăț poetic.

Subtitlul ar putea sugera condiția tragică de existență, de manifestare a creatorului de artă, într-o lume în care ăștia îi amputează paradisul.

Remarc dintru început coerența, unitatea volumului, deși tehnicile prozodice sunt de o mare diversitate. E o poezie care, în aparență simplă, nu se citește deloc ușor, tocmai pentru că modestia și timiditatea autorului în fața Spunerii îi impun cititorului eforturi intelectuale pentru a reface mesajul. Autorul își construiește fiecare poem ca un scenariu imagistic, poetul propune *un traseu* pe care te invită să îl urmezi spre o revelație mereu așteptată în interiorul textului. El caută prin poezie rădăcini metafizice, armonii, repere existențiale, misterele lumii, construind textul într-o arhitectură ce variază între rugăciune și spovedanie. Poeziile, fie în vers liber, fie cu rimă, au o arhitectonică foarte îngrijită, o precizie de filigran.

Octavian Nestor nu scrie o poezie religioasă, ci

dorește, cu smerenie și discreție, să transpună în limbajul poetic o experiență de viață (posibil a unui avatar?) nu neapărat de tip mistic, dar și cunoștințe de psihologie, filosofie, fizică cuantică etc., trăirile unui suflet care încearcă, cu demnitate și delicatețe, să descopere cheia apropierii de el însuși, de Dumnezeu, de oameni, de comunitate. Sugestiv, prima parte a trilogiei se intitulează *Eu*, a doua – *Noi*, iar a treia – *Lumea*, volumul fiind o călătorie alegorică în căutarea celor mai profunde valențe ale sinelui, o tehnică de supraviețuire, celebrare a bucuriei de a fi, chiar dacă într-o determinare strictă a timpului real: *eu sunt un claustru-pitec/ m-am*

definit interior ascetic/ mă regăsesc în ascendentul grec/ și-acum mă proiectez cu tuș sintetic/ în descendentul sumei/ ipotetic.

Eul liric s-ar putea defini drept o sinteză între înțelepciunea, filosofia greacă și ortodoxia, asceza (fatalismul) românești. Dovadă că poetul moștenește înțelepciunea greacă, spiritul sintetic, este și preferința haiku-ului, a poeziilor scurte, care trădează și marea tensiune interioară a poetului, dar și a omului Octavian Nestor (claustru-pitec).

Drumul are semnificația unui destin uman, existența umană separînd viața reală (timpul real) de cel ficțional, simbol al aspirației și cunoașterii absolute. De aici conflictul tragic dintre eroul liric și o forță mai pre-

sus de sine pe care nu o poate înfrunta, dar se poate prefăce că o stăpânește.

Prin sunetele ei, prin mișcarea ei, *lumea* începe să transmită taine omului. Ceea ce mai înainte era doar sunet sau gest neînțeles pentru sufletul său, devine acum *graiul* plin de înțeles al *lumii*. Și acolo unde, mai înainte, în așa-numita lume lipsită de viață, nu auzea decât sunete și nu percepea decât gesturi lipsite de sens, acum deslușește un nou grai al sufletului. Simțirea rămasă pe dinafară se interiorizează și poetul percepe lumea *cu sufletul*. Poetul descoperă lumea prin sunete (*se restartează în sol major*), începe să audă *cu sufletul*.

Poezia reprezintă o formă de depășire a timpului real: ca un drog suprem/ sevraj iluziei de linii drepte redesenează într-un gest peren/ instanța magistralei tale trepte. Din nefericire, destinul îi este stabilit dinainte de naștere: drama poetului de aici vine – el are destine, parcate într-un paradis situat prea lângă drum, iar *ăștia i-au amputat paradisul*. Individul trăiește drama unei traectorii în spațiul și timpul reale, hotărâte de alții. De aici coerența gestului plebeu al creatorului răzvrătit. Avînd doar poezia în custodia timpului real și simțirea rămasă pe dinafară, „în spațiul public ideal”, rezultă o nepotrivire aparentă între eul liric și spațiul public. Replierea în spații concesive și-n liniștea cu trepte *suitoare* nu reprezintă o soluție, din cauza întrebărilor rebele, *lumea îmbătîndu-se cu vorbe care/ mpușcă-n zburătoare*. Aseza, pesimismul ca forme de luptă, de tehnică de supraviețuire, revin *o dată pe lună*, fiindcă poetul *se restartează într-o gamă majoră*, în *lumi cam abstracte, în care neuronii sunt îmbătați de plăceri*. Poetul, actor și regizor în Marele Act (care e viața), este atras de ideea lumii ca teatru, de repetarea existenței în diverse epoci – de aici apelul la *Glossa* lui Eminescu. „Suntem conștiință întrupată și suntem nemuritori. Timpul nostru în raport cu timpul de dincolo este doar o clipă fără importanță. Venim de undeva și plecăm spre altceva, viața pe Pămînt e doar o scurtă vizită, o lecție pentru evoluția noastră”, pare a fi ideea de la care pleacă poezia lui O. Nestor. Evadarea este posibilă, pentru că „poezia nu este captivă în timp”, ea reprezintă „aleanul evadării din captivitatea Timpului”. Simțul *artistic*, dublat de o fire tăcută, interiorizată, străbate lumea și ajunge pînă la tainele acesteia.

Și în poezia lui O. Nestor veți întîlni și veți recunoaște veșnicile căutări de sine, care individualizează conștiințele umane (pentru că „sinele înseamnă cunoaștere, nu narcisism”). Poeții sunt „traficanți de iluzii, amăgitori cu improbabilă veșnicie” – Ion Drăgușanu.

Spuneam cîndva că omul Nestor este oarecum superior poetului. Prin acest volum, dispare acea diferență dintre om și creator. Aici cititorul poate descoperi o gîndire profundă, un suflet sensibil, un pasionat de

cultură, un produs al multi-culturalismului etnic. Ca om, a crezut în rezistența culturală și în capacitatea literaturii de a demola totalitarismul, prostia și răutatea. Mai crede și astăzi că arta reprezintă o formă de luptă împotriva răului contemporan care a invadat societatea. Prin acest volum, autorul își deschide sufletul cititorului, invitîndu-l, încă o dată, în interiorul său, într-o călătorie mirifică, dramatică, palpitană către eul personal. E ca și cum ți-ar spune: Acum e momentul să-mi/ți descoperi sinele.

Personajele sale lirice sunt conduse parcă împotriva voinței lor, prinse într-un vârtej al timpului real, fără a avea în vreun fel controlul destinului lor. Ele trăiesc parcă în vieți și timpuri paralele, materializează himere halucinante și se redescoperă, reușind să-și definească eul în funcție de valorile morale de bază. Poetul dorește să vadă lumea altfel, să vadă dublu, adică mai clar. Vederea dublă, cu rațiunea și cu simțirea, conferă poetului o imagine justă, adevărată, corectă a universului. Trăim aici, „la o școală a vieții”, pentru a avea senzația existenței lucrurilor. Simțurile ne sunt necesare pentru a putea realiza legătura cu cealaltă lume, pentru a ne păstra șansa de a trece dintr-o lume în alta.

Coperta cărții este o provocare prin bogăția culorilor, un exercițiu de imaginație, dar mai ales prin portretul de pe coperta a IV-a: omul cu patru ochi, sugerînd spirit de (auto)observație, concentrare, neliniște, o adîncă meditație asupra lumii, natura dublă a ființei umane numite O. Nestor.

Exprimările sunt de foarte multe ori impresionante, autorul folosind jocuri de înțelesuri subtile construite pe muchia semanticii, dovedindu-și astfel măiestria în utilizarea unor instrumente poetice complexe. Se observă o coerență de stil și de construcție constantă, atît la nivel tematic, cît și la nivel estetic-moral.

